

C/2023/1062

15.12.2023

P9_TA(2023)0134

Tenuitvoerlegging van de richtlijn audiovisuele mediadiensten

Resolutie van het Europees Parlement van 9 mei 2023 over de tenuitvoerlegging van de herziene richtlijn audiovisuele mediadiensten (2022/2038(INI))

(C/2023/1062)

Het Europees Parlement,

- gezien de bevoegdheden van de lidstaten om ambitieus cultuurbeleid op audiovisueel gebied te ontwikkelen, in overeenstemming met artikel 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) en de artikelen 6 en 167 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),
- gezien Richtlijn 2010/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 10 maart 2010 betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (richtlijn audiovisuele mediadiensten) ⁽¹⁾,
- gezien Richtlijn (EU) 2018/1808 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 tot wijziging van Richtlijn 2010/13/EU betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (“richtlijn audiovisuele mediadiensten”) in het licht van een veranderende marktsituatie ⁽²⁾,
- gezien de mededeling van de Commissie van 7 juli 2020 getiteld “Richtsnoeren voor de praktische toepassing van het criterium van de essentiële functie als bedoeld in de definitie van “videoplatformdienst” in het kader van de richtlijn audiovisuele mediadiensten” ⁽³⁾,
- gezien de mededeling van de Commissie van 7 juli 2020 getiteld “Richtsnoeren op grond van artikel 13, lid 7, van de richtlijn audiovisuele mediadiensten voor het berekenen van het aandeel Europese producties in catalogi op aanvraag en het definiëren van de begrippen “klein publiek” en “lage omzet”” ⁽⁴⁾,
- gezien het Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden, met name de bepalingen daarvan inzake de media,
- gezien de conclusies van de Raad van 4 april 2022 over bouwen aan een Europese strategie voor het ecosysteem van de culturele en creatieve industrieën ⁽⁵⁾,
- gezien het “Memorandum of Understanding between the National Regulatory Authority Members of the European Regulators Group for Audiovisual Media Services (ERGA)” van 3 december 2020,
- gezien de versterkte praktijkcode betreffende desinformatie van 2022,
- gezien de mededeling van de Commissie van 3 december 2020 getiteld “Europese media in het digitale decennium: Een actieplan ter ondersteuning van het herstel en de transformatie” (COM(2020)0784),
- gezien de studie van de beleidsondersteunende afdeling Structuur- en Cohesiebeleid van het directoraat-generaal Intern Beleid van de Unie van november 2022 getiteld “Implementation of the revised Audiovisual Media Services Directive — Background Analysis of the main aspects of the 2018 AVMSD revision”,

⁽¹⁾ PB L 95 van 15.4.2010, blz. 1.

⁽²⁾ PB L 303 van 28.11.2018, blz. 69.

⁽³⁾ PB C 223 van 7.7.2020, blz. 3.

⁽⁴⁾ PB C 223 van 7.7.2020, blz. 10.

⁽⁵⁾ PB C 160 van 13.4.2022, blz. 13.

- gezien artikel 54 van zijn Reglement en artikel 1, lid 1, punt e), van en bijlage 3 bij het besluit van de Conferentie van voorzitters van 12 december 2002 betreffende de procedure inzake het verlenen van toestemming voor het opstellen van initiatiefverslagen,
 - gezien het advies van de Commissie interne markt en consumentenbescherming,
 - gezien het verslag van de Commissie cultuur en onderwijs (A9-0139/2023),
- A. overwegende dat de richtlijn audiovisuele mediadiensten een sleutelrol moet spelen bij het structureren van het Europese audiovisuele ecosysteem, en dat in dit kader de bescherming van culturele en taalkundige diversiteit, de eerbiediging van de verscheidenheid aan meningen en de bevordering van de distributie en productie van Europese audiovisuele mediadiensten in de Europese Unie centraal moeten staan;
- B. overwegende dat de meest recente herziening van de richtlijn audiovisuele mediadiensten, die op 28 november 2018 werd goedgekeurd, een kader biedt om het oorsprongslidbeginsel te versterken en de bescherming van consumenten, met name minderjarigen en personen met een handicap, in de onlinewereld te verbeteren;
- C. overwegende dat het oorsprongslidbeginsel, dat verankerd is in het EU-recht en meer bepaald in artikel 2, lid 1, van de richtlijn audiovisuele mediadiensten, een belangrijke pijler is gebleken voor de vrije en ongehinderde verspreiding van informatie en voor het grensoverschrijdend aanbieden van audiovisuele mediadiensten, doordat het zorgt voor rechtszekerheid; overwegende dat het een belangrijke basis vormt voor de bescherming van aanbieders van audiovisuele mediadiensten en dat het investeringen in innovatieve en creatieve producties en verbeteringen in de vindbaarheid van Europese audiovisuele producties mogelijk maakt;
- D. overwegende dat de herziene richtlijn audiovisuele mediadiensten ertoe strekt Europese culturele scheppingen en de Europese culturele diversiteit in een zich ontwikkelende audiovisuele sector te ondersteunen en te stimuleren, in overeenstemming met andere voorschriften, zoals de auteursrechtbepaling van Richtlijn (EU) 2019/790⁽⁶⁾, waarin gevraagd wordt om een billijke vergoeding voor rechthebbenden;
- E. overwegende dat de totstandbrenging van een ruimte zonder binnengrenzen voor audiovisuele mediadiensten waarbinnen ook een hoog niveau van bescherming van de doelstellingen van algemeen belang gewaarborgd wordt, niet voldoende door de lidstaten alleen kan worden verwezenlijkt, maar beter door de Unie kan worden bereikt;
- F. overwegende dat nieuwe horizontale wetgeving op EU-niveau het noodzakelijk maakt om de verbanden tussen deze wetgeving en dit specifieke rechtskader voor aanbieders van audiovisuele mediadiensten op consistente en coherente wijze te verduidelijken;
- G. overwegende dat het gevaar van tegenstrijdigheid en daardoor de noodzaak van consistentie en coherentie de afgelopen tijd aanzienlijk zijn toegenomen als gevolg van in het kader van het “digitale decennium” vastgestelde of voorgestelde wetgeving op EU-niveau, waaronder met name de digitaalmediadienstenverordening⁽⁷⁾, die zich richt op actoren in de distributie- en waardeketen van audiovisuele inhoud en die direct verband houdt met de richtlijn audiovisuele mediadiensten; overwegende dat het voorstel voor een Europese verordening mediavrijheid en het voorstel voor een verordening betreffende politieke reclame, die betrekking hebben op onderwerpen met rechtstreekse relevantie voor de sector audiovisuele media, ook duidelijke raakvlakken hebben met de richtlijn audiovisuele mediadiensten;
- H. overwegende dat omvattende informatie over de eigendomsstructuren in verband met aanbieders van mediadiensten en aanbieders van videoplatforms gemakkelijk voor iedereen toegankelijk moet zijn, aangezien dit van cruciaal belang is om verdere mediaconcentratie tegen te gaan;
- I. overwegende dat door positieve stimulering en bevordering van professionele audiovisuele mediadiensten van de EU een belangrijke bijdrage kan worden geleverd aan de wereldwijde strijd tegen desinformatie en nepnieuws; overwegende dat hierdoor ook kan worden bijgedragen tot de doeltreffende uitoefening van het recht op informatie en een publiek debat in het kader waarvan uiteenlopende meningen aan bod komen;
- J. overwegende dat een groot aantal onlineplatforms geen inzage biedt in de publieksgegevens voor producties die door aanbieders van mediadiensten worden verspreid; overwegende dat deze gegevens echter onmisbaar zijn om beleidsaanpassingen te kunnen doorvoeren en het creëren van inhoud te ondersteunen;

⁽⁶⁾ Richtlijn (EU) 2019/790 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 inzake auteursrechten en naburige rechten in de digitale eengemaakte markt en tot wijziging van Richtlijnen 96/9/EG en 2001/29/EG (PB L 130 van 17.5.2019, blz. 92).

⁽⁷⁾ Verordening (EU) 2022/2065 van het Europees Parlement en de Raad van 19 oktober 2022 betreffende een eengemaakte markt voor digitale diensten en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG (digitaalmediadienstenverordening) (PB L 277 van 27.10.2022, blz. 1).

- K. overwegende dat het bestaan van onafhankelijke en onpartijdige nationale en regionale regulerende instanties voor de media een eerste voorwaarde is voor vrijheid en pluriformiteit van de media, omdat dergelijke instanties de media beschermen tegen politieke druk en commerciële inmenging door ervoor te zorgen dat mediadiensten op onafhankelijke, controleerbare en transparante wijze opereren;
- L. overwegende dat bij de herziene richtlijn audiovisuele mediadiensten de Europese groep van regulerende instanties voor audiovisuele mediadiensten (ERGA) werd opgericht, en dat deze groep samengesteld is uit vertegenwoordigers van de nationale onafhankelijke regulerende organen op het gebied van audiovisuele mediadiensten, en tot taak heeft de Commissie te adviseren bij haar taak om een samenhangende uitvoering van de richtlijn te waarborgen, en beste praktijken uit te wisselen;
- M. overwegende dat in meer dan de helft van de EU-lidstaten de benoemingsprocedures voor directeuren van regulerende instanties voor de media mogelijk niet doeltreffend genoeg zijn om het risico op politieke en/of economische beïnvloeding te beperken⁽⁸⁾;
- N. overwegende dat veel ondernemingen die in de sector audiovisuele media van de EU opereren, behoren tot de categorie kleine en middelgrote ondernemingen, en dat deze categorie speciale waarborgen nodig heeft om een breed scala van diensten aan een Europees publiek te kunnen bieden;
- O. overwegende dat mediageletterdheid voor kinderen, jongeren en volwassenen vanwege de alomtegenwoordigheid van digitale media en de overvloed aan informatiebronnen op het internet een onmisbare basisvaardigheid is, die naast een functioneel begrip ook het vermogen moet omvatten om het eigen mediagebruik kritisch te beoordelen;
- P. overwegende dat de EU en al haar lidstaten overeenkomstig het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap verplicht zijn om het recht op toegankelijkheid (artikel 9), het recht op vrijheid van mening en meningsuiting en toegang tot informatie (artikel 21) en het recht op deelname aan het culturele leven (artikel 30) te waarborgen;
- Q. overwegende dat de aanzienlijk vertraagde omzetting van de richtlijn audiovisuele mediadiensten door de lidstaten de doeltreffendheid ervan ondermijnt;
1. bekritiseert zowel het gebrek aan bereidheid van sommige lidstaten om de richtlijn audiovisuele mediadiensten tijdig om te zetten als de terughoudendheid van de Commissie om inbreukprocedures in te leiden en de late publicatie van richtsnoeren door de Commissie; spoort de betreffende lidstaten aan om onverwijld uitvoering te geven aan de richtlijn audiovisuele mediadiensten;
 2. is bezorgd over het feit dat het op dit moment niet mogelijk is om een omvattende evaluatie van de tenuitvoerlegging van de richtlijn uit te voeren vanwege de vertraging bij de omzetting ervan;
 3. herinnert aan de verplichting van de Commissie uit hoofde van artikel 33, tweede zin, van de richtlijn audiovisuele mediadiensten om uiterlijk op 19 december 2022 een verslag in te dienen over de toepassing van de richtlijn, en herinnert de lidstaten aan hun verplichting overeenkomstig artikel 7, lid 2, van de richtlijn audiovisuele mediadiensten om op dezelfde datum bij de Commissie een verslag in te dienen over de vooruitgang die geboekt is op het gebied van de toegankelijkheid; wijst er voorts op dat de Commissie gehouden is om op basis van de uiterlijk op 19 december 2021 door de lidstaten verstrekte informatie en een onafhankelijke studie verslag uit te brengen over de toepassing van artikel 13, leden 1 en 2, rekening houdend met de marktontwikkelingen, de technologische vooruitgang en de nagestreefde culturele diversiteit; betreurt dat het verslag over de toepassing van de richtlijn audiovisuele mediadiensten voor de periode 2014-2019 niet op grote schaal is verspreid; merkt op dat dit verslag belangrijke informatie bevat om te beoordelen of de tenuitvoerlegging van de herziene richtlijn audiovisuele mediadiensten aan de vastgestelde benchmarks voldoet;
 4. beschouwt de definitie van “Europese producties” als een open en brede interpretatie van het concept “Europese audiovisuele producties”, zoals vastgelegd in de Europese Overeenkomst inzake grensoverschrijdende televisie van de Raad van Europa van 5 mei 1989; wijst erop dat de definitie van Europese producties in de richtlijn audiovisuele mediadiensten de mogelijkheid voor de lidstaten onverlet laat om een meer gedetailleerde definitie vast te stellen met betrekking tot aanbieders van mediadiensten die onder hun bevoegdheid vallen; bevestigt dat de definitie van Europese producties onder meer moet dienen ter bevordering van producties afkomstig uit de EU, waarvan het Europese creatieve ecosysteem kan profiteren; wijst er in dit verband op dat uit het actieplan voor de media en de audiovisuele sector blijkt dat de Commissie voornemens is regelmatig een verslag op te stellen met vooruitzichten voor de mediasector, waarin de tendensen op het gebied van de media worden onderzocht alsook de mogelijke impact daarvan op de Europese mediamarkt en bedrijfsmodellen; betreurt dat de Commissie er niet in is geslaagd dit verslag tijdig te publiceren; verzoekt de Commissie om de definitie van Europese producties uitsluitend te evalueren op basis van wetenschappelijke bevindingen die zijn verkregen in samenwerking met ERGA en het Europees Waarnemingscentrum voor de audiovisuele sector, en tergeve rekening te houden met die gegevens in het verslag met vooruitzichten voor de mediasector die rechtstreeks verband houden met de huidige interpretatie van de definitie van “Europese producties”;

⁽⁸⁾ Bron: Centrum voor mediapluriformiteit en mediavrijheid, december 2022.

5. verzoekt de Commissie om onverwijld de maatregelen te nemen die nodig zijn om de tekortkomingen aan te pakken en misbruik van rechten bij de toepassing van artikel 2, lid 4, van de richtlijn audiovisuele mediadiensten te voorkomen;
6. is van oordeel dat afwijkingen van het oorsprongslidbeginsel en invoering van nieuwe belemmeringen voor en beperkingen van de vrijheid van dienstverlening zoals neergelegd in de artikelen 56 t/m 62 VWEU moeten worden getoetst aan de waarborgen inzake evenredigheid, flexibiliteit, voorspelbaarheid en non-discriminatie;
7. verzoekt de Commissie om de procedures van de artikelen 3 en 4 van de richtlijn audiovisuele mediadiensten te evalueren om te beoordelen of deze procedures sneller en doeltreffender kunnen worden toegepast om het oorsprongslidbeginsel te versterken, en daarbij de rechten van alle betrokken partijen te eerbiedigen;
8. wijst erop dat de verschillen in het niveau van regulering van audiovisuele mediadiensten in de uiteenlopende omgevingen nog altijd leiden tot ongelijke concurrentievoorwaarden, afhankelijk van de vraag of het bij deze diensten gaat om televisie-uitzendingen, videoplatformdiensten of andere platformdiensten; is zich er tegelijkertijd van bewust dat een van de redenen is dat bij de wetgeving bepalend is of de aanbieder al dan niet redactionele verantwoordelijkheid voor de dienst draagt; pleit voor meer inspanningen om te komen tot een hoog niveau van consumentenbescherming, bescherming tegen schadelijke inhoud en bescherming van minderjarigen in verband met alle soorten media of mediakanalen binnen het kader van de mogelijkheden die de richtlijn audiovisuele mediadiensten hiervoor biedt;
9. benadrukt dat het toepassingsgebied van de richtlijn audiovisuele mediadiensten is verruimd, in die zin dat er aan aanbieders van videoplatforms bepaalde verplichtingen worden opgelegd, zoals de in artikel 28 ter opgenomen verplichting om passende maatregelen te nemen om minderjarigen te beschermen tegen schadelijke inhoud en om alle gebruikers te beschermen tegen inhoud die aanzet tot geweld of haat; benadrukt dat deze bepalingen naar behoren ten uitvoer moeten worden geleegd;
10. herinnert eraan dat in de mededeling van de Commissie getiteld "Richtlijn voor de praktische toepassing van het criterium van de essentiële functie als bedoeld in de definitie van "videoplatformdienst" in het kader van de richtlijn audiovisuele mediadiensten" van 2020 wordt gesteld dat videoplatformdiensten audiovisuele inhoud aanbieden die in toenemende mate wordt geraadpleegd door het algemene publiek, en dat dit ook het geval is met betrekking tot socialemediadiensten, die een belangrijk kanaal zijn geworden voor het delen van informatie; herinnert er voorts aan dat volgens deze richtlijn bepaalde socialemediadiensten onder de toepassing van de nieuwe regels betreffende videoplatforms vallen wanneer zij aan bepaalde criteria voldoen;
11. herinnert aan de belangrijkste bepalingen van de richtlijn audiovisuele mediadiensten inzake de bescherming van minderjarigen, met name het verbod op de verwerking van persoonsgegevens van minderjarigen voor commerciële doeleinden; is van mening dat de maatregelen inzake grensoverschrijdende samenwerking, met name met het oog op de bescherming van minderjarigen, aldus moeten worden versterkt dat de nationale regulerende instanties voor de media en andere bevoegde autoriteiten beter in staat zijn om geconstateerde inbreuken op doeltreffende wijze aan te pakken, zodat snel en efficiënt kan worden opgetreden, waarbij tevens coördinatie tussen publieke en private belanghebbenden op het gebied van preventieve maatregelen belangrijk is; wijst nogmaals op de mogelijkheden die artikel 4 bis van de richtlijn audiovisuele mediadiensten biedt en herhaalt dat gedragscodes in dit verband een belangrijke rol kunnen spelen, rekening houdend met de snelle ontwikkeling van marketingtechnieken;
12. verzoekt de lidstaten om bij de omzetting van de richtlijn audiovisuele mediadiensten te waarborgen dat het, met name voor eindgebruikers, duidelijk en eenvoudig te begrijpen is of de bescherming van minderjarigen tegen schadelijke inhoud, de bescherming van het algemene publiek tegen bepaalde illegale inhoud en de beperkingen met betrekking tot de inhoud van reclame-uitingen van toepassing zijn op het medium waarvan op dat moment gebruik wordt gemaakt, met name online;
13. is van mening dat horizontale wettelijke bepalingen die van toepassing zijn op audiovisuele mediadiensten, zoals de bepalingen van de digitale dienstenverordening, of horizontale normen voor co- en zelfregulering, zoals de versterkte praktijkcode betreffende desinformatie van 2022, consequent moeten worden uitgelegd op een wijze die strookt met de doelstellingen van de richtlijn audiovisuele mediadiensten; is van mening dat de verschillen in regelgeving met betrekking tot het audiovisuele aanbod van verschillende aanbieders tot een minimum moeten worden beperkt door te zorgen voor meer juridische samenhang tussen sectorale en horizontale wetgeving; is van mening dat de rechtszekerheid met betrekking tot de verschillende Europese wetgevingsinstrumenten zou verbeteren door een duidelijke interpretatie op grond waarvan de sectorale wetgeving zou prevaleren en waarbij de sectorale wetgeving zou worden uitgelegd overeenkomstig de doelstellingen en waarden van de richtlijn audiovisuele mediadiensten, onder meer inzake onafhankelijk toezicht en de bescherming van redactionele inhoud, eerbiediging van de menselijke waardigheid, de bescherming van minderjarigen, openbare veiligheid, en een goed functionerend en pluralistisch democratisch debat, waardoor de toepassing van hoge normen wordt gewaarborgd;

14. wijst op het nut van de door het Europees Waarnemingscentrum voor de audiovisuele sector beheerde gegevensbank MAVISE⁽⁹⁾, waarin informatie te vinden is over audiovisuele mediadiensten en videoplatformen en over de vraag onder welke lidstaat deze vallen; dringt aan op meer inspanningen om ervoor te zorgen dat de databank een groter publiek bereikt en om het voor geïnteresseerde gebruikers gemakkelijker te maken om gebruik van de databank te maken; pleit ervoor dat bij een volgende herziening van de richtlijn audiovisuele mediadiensten artikel 5, lid 2, ervan aldus wordt geherformuleerd dat daarin een verplichting voor de lidstaten wordt opgenomen;

15. verzoekt de Commissie om op basis van de verslagen van de lidstaten, in samenwerking met ERGA en in samenspraak met relevante maatschappelijke organisaties te werken aan gemeenschappelijke kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen ter bevordering van de verdere ontwikkeling van toegankelijke diensten voor personen met een handicap, overeenkomstig de vereisten inzake toegankelijkheid van de Richtlijn betreffende de toegankelijkheidsvoorschriften voor producten en diensten⁽¹⁰⁾, en ter verbetering van de algemene toegankelijkheid van diensten; is van mening dat deze doelstellingen ambitieus moeten zijn en voor elke soort toegangsdiensten een percentage moeten omvatten voor toegankelijke audiovisuele inhoud, en dat voor het halen van die doelstellingen duidelijke termijnen moeten worden vastgesteld op basis van de feitelijke situatie wat betreft toegankelijkheid in elke lidstaat en rekening houdend met de laatste technologische ontwikkelingen; is van mening dat alle verslagen over vooruitgang op het gebied van toegankelijke diensten openbaar moeten zijn en dat de Commissie bij de beoordeling van de naleving door de lidstaten van de verplichtingen uit hoofde van de richtlijn audiovisuele mediadiensten moet controleren of de invulling die de lidstaten geven aan de “evenredige maatregelen” artikel 7 niet tenietdoen;

16. wijst erop dat het belangrijk is dat de toegankelijkheid van audiovisuele mediadiensten (d.m.v. nasynchronisatie, ondertiteling, gesproken beschrijvingen en dergelijke) wordt verbeterd in alle talen van het grondgebied waar deze dienst wordt verleend; wijst erop dat het essentieel is dat er in elke lidstaat onverwijld een gemakkelijk toegankelijk en openbaar beschikbaar onlinecontactpunt wordt aangewezen;

17. dringt aan op meer inspanningen om Europese producties te verspreiden die de taalverscheidenheid in Europa weerspiegelen, in die zin dat er niet alleen producties in de officiële talen worden verspreid, maar ook producties in regionale en minderheidstalen; acht het daarom uiterst belangrijk dat er gegevens worden verzameld over taalkundige aspecten in verband met de verspreiding van audiovisuele mediadiensten, waaronder gegevens over de talen waarin nasynchronisatie, ondertiteling of audiobeschrijvingen beschikbaar worden gesteld bij deze diensten, om doelgerichte maatregelen te kunnen nemen;

18. wijst erop dat de toegankelijkheid van audiovisuele diensten vergroot zou kunnen worden door gebruik te maken van artificiële intelligentie en verzoekt de Commissie en de lidstaten om dit op strategische en doelgerichte wijze te bevorderen;

19. verzoekt de Commissie om aan te dringen op Europese normen voor toegangsdiensten, waaronder pictogrammen, waarbij bestaande praktijken geëerbiedigd moeten worden, maar waarvan landen die nog geen kwaliteitsrichtsnoeren hebben ook gebruik kunnen maken;

20. pleit ervoor dat het nog op te richten Centrum “AccessibleEU” een forum opzet voor alle belanghebbenden die te maken hebben met de Europese toegankelijkheidsrichtlijn en de richtlijn audiovisuele mediadiensten, met het oog op het uitwisselen van beste praktijken en het initiëren van samenwerking om de toegankelijkheid van de media in de EU te verbeteren;

21. verzoekt de Commissie om een studie te uit te voeren in het kader waarvan de toegankelijkheid van de media in de verschillende lidstaten wordt gemeten en vergeleken;

22. stelt vast dat de medewetgevers in de herziene richtlijn audiovisuele mediadiensten enkele belangrijke nieuwe bepalingen hebben opgenomen, met name een bepaling op grond waarvan de lidstaten maatregelen kunnen nemen om passende aandacht voor audiovisuele mediadiensten van algemeen belang te waarborgen (artikel 7 bis) en een bepaling ter bescherming van de integriteit van audiovisuele mediadiensten (artikel 7 ter); benadrukt dat naar behoren uitvoering moet worden gegeven aan deze bepalingen, gezien de belangrijke rol die fabrikanten van apparaten en leveranciers van gebruikersinterfaces spelen als het gaat om de wijze waarop burgers online audiovisuele mediadiensten raadplegen, ontdekken en vinden;

23. is voorts van mening dat de maatregelen uit hoofde van artikel 7 bis verder versterkt kunnen worden en spoort de lidstaten aan om meer en beter gebruik te maken van de mogelijkheden die worden geboden door een passende bevordering van audiovisuele mediadiensten van algemeen belang; stelt voor dat ERGA helpt bij het opstellen van richtsnoeren met het oog op een geharmoniseerde Europese benadering ter zake, op basis van een analyse van beste praktijken; is van oordeel dat er stappen gezet kunnen worden in de richting van een verplichting om audiovisuele mediadiensten van algemeen belang een prominente plaats te geven, met als voorwaarde dat het bereik en de uitlegging van het begrip “inhoud van algemeen belang” worden geharmoniseerd en de waarden van de EU worden geëerbiedigd;

⁽⁹⁾ Europees Waarnemingscentrum voor de audiovisuele sector, “MAVISE — Database on audiovisual services and their jurisdiction in Europe”, geraadpleegd op 3 april 2023.

⁽¹⁰⁾ Richtlijn (EU) 2019/882 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 betreffende de toegankelijkheidsvoorschriften voor producten en diensten (PB L 151 van 7.6.2019, blz. 70).

24. wijst er in dit verband op dat ervoor is gekozen om diensten of inhoud van algemeen belang niet te beperken tot inhoud die wordt aangeboden via publieke media, maar ook inhoud die wordt aangeboden door commerciële aanbieders van mediadiensten te laten omvatten, aangezien op die manier een grotere verscheidenheid aan standpunten in het politieke spectrum aan bod kan komen;

25. spoort de lidstaten aan om omvattende en doeltreffende voorschriften vast te stellen, in overeenstemming met artikel 7 ter van de richtlijn audiovisuele mediadiensten, ter bescherming van de signaalintegriteit van alle relevante online-platforms en gebruikersinterfaces waarvan gebruik wordt gemaakt om toegang te krijgen tot audiovisuele mediadiensten;

26. wijst op het belang van cijferoetsen op afstandsbedieningen om de zichtbaarheid en vindbaarheid van audiovisuele mediadiensten van algemeen belang te waarborgen; merkt op dat sommige fabrikanten alleen nog maar afstandsbedieningen zonder dergelijke toetsen leveren, waardoor het gangbare systeem van genummerde kanalen minder bruikbaar wordt;

27. is van mening dat de lidstaten met het oog op het bereiken van de doelstellingen van de richtlijn audiovisuele mediadiensten maatregelen moeten nemen om passende aandacht voor audiovisuele mediadiensten van algemeen belang te waarborgen en om Europese producties onder de aandacht te brengen, gericht op relevante gebruikersinterfaces en platformdiensten die diensten aanbieden aan gebruikers op het grondgebied van die lidstaat maar die daar zelf niet gevestigd zijn; wijst erop dat deze maatregelen gebaseerd moeten zijn op transparante en objectieve criteria; benadrukt dat de lidstaten er bij de omzetting van de richtlijn audiovisuele mediadiensten in nationaal recht voor kunnen kiezen om de voorschriften ook te laten gelden voor andere media, zoals radio, onlineaudio of de pers;

28. is van mening dat aandacht besteed moet worden aan het gebruik van artificiële intelligentie in verband met audiovisuele mediadiensten, om de vrijheid van meningsuiting te waarborgen en te bevorderen, waaronder de vrijheid om een mening te koesteren en het recht om informatie en ideeën te ontvangen en door te geven;

29. acht het passend dat de quota voor Europese producties, zoals die momenteel zijn vastgesteld, behouden blijven zolang niet is aangetoond dat andere minimumdoelstellingen wenselijk zijn; wijst op het belang van de bepalingen inzake de bevordering en verspreiding van Europese producties en van de instrumenten voor vindbaarheid die door ERGA aan de lidstaten ter beschikking worden gesteld en op de rechtstreekse impact daarvan op lokale audiovisuele producties en bedrijfsecosystemen; verzoekt de Commissie en ERGA om de uitwisseling van beste praktijken tussen de lidstaten met betrekking tot het gebruik van dergelijke instrumenten voor vindbaarheid te stimuleren, met het oog op de indiening, op de lange termijn, van voorstellen voor specifieke maatregelen die door alle lidstaten moeten worden toegepast; herinnert de lidstaten eraan dat zij op nationaal niveau ambitieuzere quota voor Europese producties kunnen vaststellen;

30. benadrukt dat de invoering van quota voor Europese producties ten doel had het Europese creatieve ecosysteem een boost te geven door het Europese publiek meer gelegenheid te bieden om kennis te nemen van Europese producties en door ervoor te zorgen dat Europese producties meer kijkers in de EU zouden bereiken; acht het noodzakelijk dat regelmatig wordt gemonitord of aan de quota voor Europese producties wordt voldaan, waarbij aandacht besteed moet worden aan de soorten audiovisuele werken en moet worden berekend of in verband met audiovisuele mediadiensten op aanvraag aan het vereiste aandeel Europese producties is voldaan;

31. benadrukt dat bij de meest recente herziening van de richtlijn audiovisuele mediadiensten een mechanisme voor afwijking van het oorsprongslidbeginsel is ingevoerd, in het bijzonder in artikel 13, lid 2, met als doel een beter evenwicht tot stand te brengen tussen de regels die van toepassing zijn op de verschillende actoren die dezelfde dienst verlenen, en tevens te zorgen voor een cultureel divers aanbod en voor eerlijke concurrentie tussen alle actoren die zich op een nationale markt richten, alsmede voor het behoud van een stabiel en divers Europees creatief ecosysteem in deze landen; wijst erop dat dit mechanisme wordt gebruikt door 14 lidstaten, onder meer als manier om nationale fondsen aan te vullen en meer directe investeringen mogelijk te maken;

32. benadrukt echter dat er op dit gebied een gebrek is aan vergelijkbare gegevens en merkt op dat sommige marktdeelnemers hebben aangegeven dat genoemde bepaling van fundamenteel belang zal zijn voor de doelstellingen van bevordering en diversificatie van de Europese audiovisuele sector en een stimulans zal vormen voor de culturele diversiteit, maar dat andere marktdeelnemers hebben verklaard dat deze afwijkingen ongewenste gevolgen zullen hebben voor de interne markt of extra kosten kunnen veroorzaken;

33. benadrukt dat in deze evaluatie uitgebreid aandacht moet worden besteed aan de bevordering van Europese producties in een versnipperd Europees medialandschap dat kleine en grote, en regionale, Europese en niet-Europese aanbieders omvat, en dat een hoofdstuk moet worden gewijd aan actuele ontwikkelingen op cultureel, technisch en commercieel gebied, en dat specifieke maatregelen moeten worden voorgesteld om de problemen die zijn vastgesteld op te lossen;

34. merkt op dat voor de berekening van het verplichte aandeel Europese producties voor omroeporganisaties in artikel 16 van de richtlijn informatie, sport, spel, reclame, teletekst en telewinkelen buiten beschouwing worden gelaten, maar dat dit niet geldt voor audiovisuele diensten op aanvraag; verzoekt de Commissie te evalueren welke soorten programma's in het aanbod van audiovisuele diensten op aanvraag worden meegerekend in het aandeel Europese producties die in catalogi zijn opgenomen en prominent worden aangeboden, met als doel ervoor te zorgen dat met de vaststelling van het verplichte aandeel Europese producties soortgelijke doelstellingen worden bereikt als met artikel 16;

35. pleit daarnaast voor een uitgebreide studie ter beoordeling van de meerwaarde en het effect op het Europese creatieve ecosysteem van de eventuele vaststelling van gemeenschappelijke EU-brede minimumeisen voor regelingen voor het stimuleren van investeringen, als aanvulling op de bepalingen inzake financiële verplichtingen in de richtlijn audiovisuele mediadiensten, waarbij rekening wordt gehouden met de beste praktijken in de EU en wereldwijd, en de nadruk wordt gelegd op sociale of culturele effecten die in het mediabeleid aan bod moeten komen, zoals talentontwikkeling, maatschappelijke aspecten, inclusie, diversiteit, gendergelijkheid en vergroening;

36. is van mening dat het gelijkstellen van één seizoen van een serie aan één titel voor de berekening van het aandeel van Europese producties in catalogi op aanvraag, zoals bepaald in de richtsnoeren op grond van artikel 13, lid 7, van de richtlijn, tijdig moet worden beoordeeld, waarbij rekening moet worden gehouden met het effect van die methode op films en tv-series en op de doelstelling om het Europese publiek een gevarieerd cultureel aanbod te bieden; is bovendien van mening dat moet worden beoordeeld of de termen “lage omzet” en “aanbieders met een klein publiek” duidelijk genoeg zijn en of de toepassing ervan moet worden geharmoniseerd;

37. wijst erop dat, met betrekking tot het uitzenden van evenementen van aanzienlijk belang en de mogelijkheid voor het grote publiek om deze te volgen, sommige lidstaten in het kader van de uitvoering van artikel 14 van de richtlijn audiovisuele mediadiensten onevenredig strenge regels hebben vastgesteld inzake het volume van de desbetreffende evenementen, de onderhandelingen met gekwalificeerde inschrijvers, de kwalificatiecriteria en de algemene geschiktheid voor het huidige mededingingsklimaat, bijvoorbeeld ten aanzien van de online beschikbaarheid van evenementen; verzoekt de Commissie nauwlettend toe te zien op de tenuitvoerlegging van de regels om ervoor te zorgen dat evenementen van aanzienlijk belang toegankelijk blijven voor zoveel mogelijk mensen door middel van vrij te ontvangen televisie-uitzendingen;

38. wijst erop dat het verzamelen van gegevens over de beschikbare audiovisuele mediadiensten op onlineplatforms deze platforms een concurrentievoordeel biedt;

39. is ingenomen met het feit dat poortwachters op grond van de digitalemarktenverordening⁽¹¹⁾ een deel van de gegevens die zij genereren moeten delen en dat het poortwachters verboden is hun eigen inhoud te bevoordelen ten opzichte van die van derden; is van mening dat dit mogelijk niet voldoende is om eerlijke concurrentie en een divers audiovisueel medialandschap te waarborgen; vraagt de Commissie maatregelen te formuleren om deze scheefgroei in marktmacht aan te pakken, en te waarborgen dat aanbieders van audiovisuele mediadiensten inzage hebben in alle gegevens met betrekking tot het gebruik van hun diensten;

40. benadrukt voorts dat de noodzakelijke gegevens op zijn minst toegankelijk moeten zijn voor de bevoegde nationale regulerende instanties of organen, zodat deze kunnen bepalen of audiovisuele mediadiensten van algemeen belang of Europese producties voldoende aan bod komen in catalogi van audiovisuele mediadiensten op aanvraag;

41. pleit ervoor om zoveel mogelijk gebruik te maken van co- en zelfregulering en om regelmatig te evalueren hoe aanbieders van audiovisuele mediadiensten daarmee omgaan, om de kwaliteit ervan te optimaliseren en een zo groot mogelijk effect te behalen;

42. verzoekt de Commissie het snel groeiende aanbod aan audiovisuele media-uitingen van online-influencers met het oog op de bescherming van minderjarigen en consumenten nader te onderzoeken en ook op dit gebied een duidelijk en scherp onderscheid tussen reclame en eigen inhoud te handhaven; stelt vast dat het niet als zodanig aanmerken van commerciële communicatie online steeds meer de vorm aanneemt van verkapte reclame met negatieve gevolgen voor de bescherming van minderjarigen en consumenten;

43. verzoekt de lidstaten en de Commissie er ook online voor te zorgen dat er geen misverstand kan bestaan over de identiteit van de aanbieder van audiovisuele mediadiensten door middel van een logo of andere vormen van voor de gebruiker duidelijk herkenbare branding;

44. dringt er bij de lidstaten op aan hun verplichting uit hoofde van artikel 30, lid 4, van de richtlijn audiovisuele mediadiensten om de nationale regelgevende instanties of organen met het oog op hun steeds complexere taken te financieren en van personeel te voorzien, daadwerkelijk na te komen en de grensoverschrijdende samenwerking tussen deze instanties en organen te bevorderen, en dringt erop aan dat de krachtens de richtlijn vereiste onafhankelijkheid wordt gewaarborgd; benadrukt dat de door de richtlijn audiovisuele mediadiensten vereiste onafhankelijkheid moet worden gewaarborgd; benadrukt dat ERGA over doeltreffende middelen en instrumenten moet beschikken om toezicht uit te oefenen op de naleving van de verplichtingen uit hoofde van de richtlijn audiovisuele mediadiensten, en sancties moet kunnen opleggen in het geval van niet-naleving; pleit ervoor dat ERGA onafhankelijker wordt gemaakt, onder meer door een ERGA-secretariaat op te zetten dat onafhankelijk is van de Commissie;

⁽¹¹⁾ Verordening (EU) 2022/1925 van het Europees Parlement en de Raad van 14 september 2022 over betwistbare en eerlijke markten in de digitale sector, en tot wijziging van Richtlijnen (EU) 2019/1937 en (EU) 2020/1828 (digitalemarktenverordening) (PB L 265 van 12.10.2022, blz. 1).

45. dringt erop aan dat de Commissie, eventuele toekomstige wetgeving buiten beschouwing gelaten, toeziet op een consequente en volledige uitvoering van de richtlijn audiovisuele mediadiensten en de doelstellingen daarvan in de lidstaten, met bijzondere aandacht voor artikel 30 van die richtlijn, waarin wordt bepaald dat er voortdurend zorgvuldig toezicht moet worden gehouden en dat er tijdig moet worden gereageerd op ongewenste ontwikkelingen; dringt erop aan dat de Commissie snel optreedt indien er aanwijzingen zijn dat een nationale regulerende autoriteit of instantie haar bevoegdheden uitoefent op een wijze die onverenigbaar is met de doelstellingen en waarden van de EU, met name in het geval van vermoedelijke schendingen van de rechten en vrijheden die zijn vastgelegd in het Handvest van de grondrechten van de EU;

46. dringt er bij de Commissie op aan tijdig over te gaan tot het verstrekken van de krachtens artikel 33 bis, lid 3, vereiste richtsnoeren voor het toepassingsgebied van de verslagen van de lidstaten over de ontwikkeling van de mediageletterdheid, zodat de tijdige indiening van deze verslagen geen verdere vertraging oploopt; wijst er nogmaals op dat ontvangers van mediadiensten binnen de EU het recht hebben informatie te verstrekken en te ontvangen op grond van artikel 11 van het Handvest van de grondrechten van de EU en herinnert eraan dat men dit recht en de toegang tot vrije en pluriforme mediadiensten pas kan uitoefenen wanneer er sprake is van een toereikend onderricht in mediageletterdheid, zoals bedoeld in de herziene richtlijn audiovisuele mediadiensten; benadrukt dat mediageletterdheid niet beperkt mag blijven tot het verwerven van kennis over hulpmiddelen en technologieën, maar veeleer tot doel moet hebben mensen de vaardigheden tot kritisch denken aan te reiken om oordelen te kunnen vellen, complexe feiten te kunnen analyseren en meningen van feiten te kunnen onderscheiden;

47. stelt vast dat de belemmeringen voor het recht om informatie te ontvangen en te verstrekken en voor de toegang tot vrije en pluriforme mediadiensten vaak toenemen als gevolg van de overheersende positie van bepaalde onlineplatforms; beveelt daarom aan te overwegen deze platforms een heffing op te leggen om te voorzien in financiering voor het starten en versterken van initiatieven ten behoeve van mediageletterdheid in alle lidstaten;

48. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.
